

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Paaske-Lilien

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Paaske-Lilien", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_306_12-intro-shoot-idm196.pdf (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Efterliv

Som de fleste af teksterne i *Danne-Virke* fik "Paaske-Lilien" kun sparsom opmærksomhed efter sin udgivelse (Lundgreen-Nielsen 1980, s. 699). Grundtvig har imidlertid halvandet år efter udgivelsen kunnet glæde sig over Jens Baggesens bedømmelse og kommentar i *Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn*, den 24. oktober 1818:

at, saa høit jeg ogsaa skatter den hensovne Øhlenschlægers Nordiske Digte, *Grundtvigs* i samme Aand og Tone ere min Digttersands endnu kjærere, og at det eeneste himmelske Digt af Dannevirkes aandelige Opbygger: *Paaske-Liljen*, har ikke blot baade for mit Hoved og Hjerte meere Værd end alle Øhlenschlægers Skuespil og Sange; men at jeg har Øieblikke, hvori jeg heller gad have skrevet dette eene høie, dybe, aandrige, tankefulde, med intet andet lignelige Qvad, end mine egne samtlige, paa min Kritiks Guldvægt deraf opvippede danske Digte (Baggesen 1818, sp. 1435 f.).

Fra at være en relativt upåagtet tekst i Grundtvigs levetid, hvor den dog blev genoptrykt tre gange i sin helhed, er "Paaske-Lilien" efterfølgende blevet en af de mest udbredte og skattede grundtvigtekster med i alt 20 genoptryk i særudgaver. Dertil kommer årlige opførelser på Det kongelige Teater i perioden 1931-1942 samt en tilbagevendende interesse inden for litteraturforskningen. I dag kendes værket formentlig bedst fra *Den Danske Salmebog*, hvor et uddrag på seks strofer blev optaget i 1953, med førstelinjen "Påskeblomst! hvad vil du her?". Denne version er på nær et enkelt ord i sidste strofe videreført i salmebogen fra 1992.

Grundtvig selv havde i 1837 uddraget i alt 15 strofer fra prologen og epilogen og ladet dette digt trykke i *Sang-Værk til den Danske Kirke*, som nr. 297. Digtet i *Sangværket* har dannet grundlag for de senere bearbejdede salmeversioner. Carl Nielsen satte melodi til salmen i 1910, og en version fandt første gang vej til *Højskolesangbogens* syvende udgave i 1913, hvor førstelinjen var "Påskeblomst! En dråbe stærk".

For at kunne fungere som salme i den kirkelige menighed er stroferne blevet forandret. Originaldigtets 'jeg' er strøget til fordel for det kollektive 'vi', og temaet er blevet almengjort. Teologen Jørgen Kjærgaard har forklaret det således:

Påskeblomsten er blevet en budbringer, en herold, hvis budskab salmen tyder og giver videre. Salmens form tillader den, der synger eller læser den, selv at deltage i fortolkningsprocessen, og undervejs tilegne sig den indsigt, digteren henter hos den oversete blomst (2008, s. 251).

Ikke alle har bifaldet den version, som salmebogscommissionen i 1948 med 6 stemmer for og 4 imod, anbefalede til optagelse i salmebogen (Willert 2012, s. 16). Det er blevet fremført, at salmebogens version ikke blot er beskåret, men "forskåret", dvs. beskadiget i processen (Sandstrøm 2013, s. 87). Jørgen I. Jensen fastslår, at salmen ikke udtrykker Grundtvigs, men kirkens kristendom i sidste halvdel af 1900-tallet (Jensen 1995, s. 383).

*For et receptions-historisk overblik og en redegørelse for den ændring, som teksten løbende har undergået indtil den endelige salmeversion blev optaget i *Den Danske Salmebog*, henvises til Willert 2012.